

HUNGRAIL

VASÚTI ÁRUFUVAROZÁSI VERSENYKÉPESSÉGI KONCEPCIÓ - INFRASTRUKTÚRA CSOMAG

Tartalom

- 1. Infrastruktúra csomag céljainak ismertetése;*
- 2. Vasúti árufuvarozás relatív versenyhátrányának bemutatása - Egyenlőtlen feltételek között kell harcolni;*
- 3. Költségszerkezetek közötti eltérések ismertetése;*
- 4. Javasolt intézkedés területek;*

Az infrastruktúra csomag célja

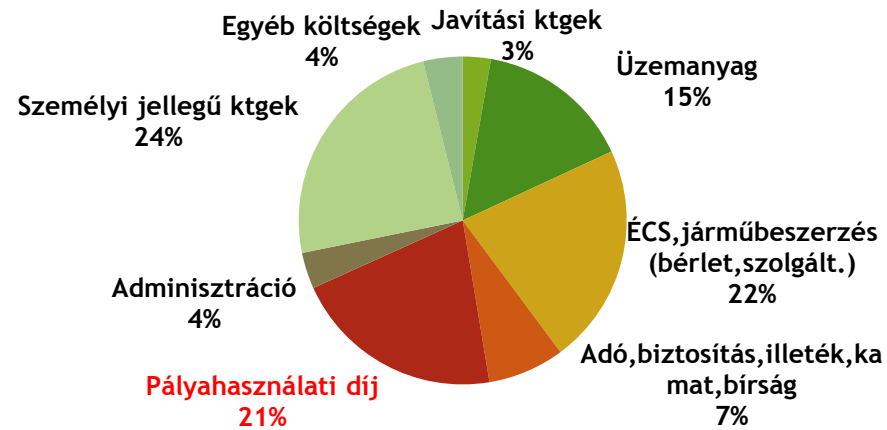
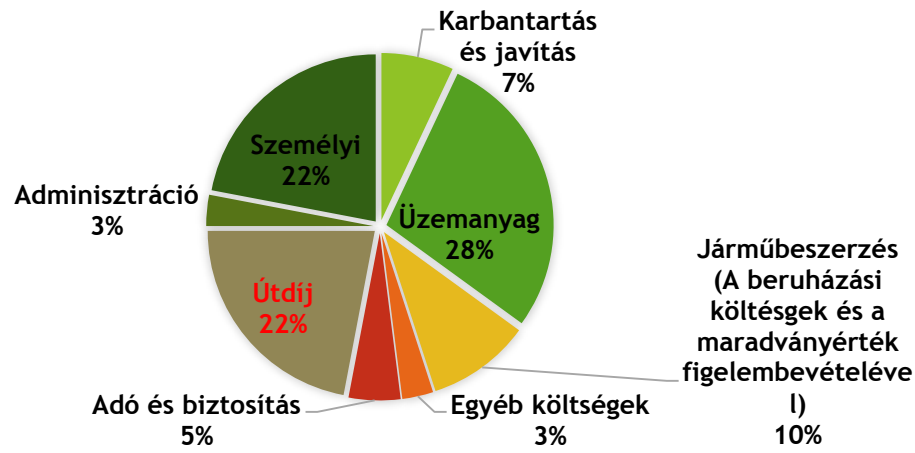
- ❑ *Hatékony kormányzati szerepvállalás kiharcolása a vasúti áru fuvarozás versenyképességének növelése érdekében;*
- ❑ *A vasúti áru fuvarozás más szállítási módokhoz képesti relatív versenyhátrányának csökkentése;*
- ❑ *Vasúti áru fuvarozás szempontjából kiemelt fejlesztések megvalósulása az áruszállítás számára fontos vonalszakaszokon;*
- ❑ *Áruk vasútra való visszaterelése célzott támogatási rendszer által;*
- ❑ *Közútra terelődés megakadályozása a vágányzári tevékenység optimalizálásával;*
- ❑ *Átjárhatóság javítása;*
- ❑ *„utolsó kilométerek” versenyképessé tétele a közúttal szemben;*
- ❑ *Szabályozási rendszer piaci igényeknek megfelelő fejlesztése;*
- ❑ *Fejlesztések, beruházások megvalósulása a vállalkozó vasúttársaságoknál;*
- ❑ *Keleti nyitás feltételeinek megteremtése vasúton;*

Egyenlőtlen feltételek között kell harcolni

	Olcóbb eszközök	gyors	1-2 sofőr	Azonnal	Kiszámíthatóbb	Jogosítvány (állami támogatással szerezhető)
	Piacra lépés feltételei	Ajánlatadás ügyfél részére	Szükséges személyzet	Fuvarozás megkezdése	Határidő	Szükséges ismeretek
	Drága eszközpark	Relative lassú és összetett	Pályavasúti személyzet, mozdonyvezető	Több hét	Nehezen tervezhető (zavar érzékeny) folyamatos képzés (állami támogatás nélkül), hosszú képzési idő	
						
	E-matrica	Csak az útdíj köteles szakaszon (10%)	Bármikor	Alacsonyabb, Egyszerűbb folyamat;	Nincs	Alacsonyabb mennyiség
	Infrastruktúra hozzáférés	Pályahasználati díj	Mikor	Ellenőrzés	Iparvágány kiszolgálás - tolatás	Volumenhatás
	HHFSZ; ISZSZ, KSZU, Vasúttársaságok közötti megállapodás, stb.;	Teljes vasúthálózaton	Vágányzárak esetén nem vagy korlátozottan	Magas bírságtételek, gyakori ellenőrzések, bejelentési kötelezettség;	Magas költséggel jár	Nagytömegű áruk egyszerre történő elszállítása
						

Működési feltételekben jelentős aránytalanságok mutatkoznak a közúti áru fuvarozás előnyére

- ❑ A közút csak a teljes hálózat 10%-án fizet az infrastruktúra használatért, míg a vasút a teljes hálózaton.
- ❑ Az iparvágány kiszolgálás esetén mutatja a rendszer a legnagyobb aránytalanságot
- ❑ A költségszerkezeten belüli közel azonos mérték ellenére a közút 7,5%+7,5%-os visszatérítést kap a vasút 0%-os visszatérítést kap.

Javasolt intézkedési területek a vasúti áru fuvarozás versenyképességének növelése érdekében

I. Rövid, közép és hosszú távú intézkedési területek a vasúti áru fuvarozás szempontjából kiemelten fontos szállítási útvonalakon

II. Rövidtávú beavatkozási területek:

- ❑ Vasúti áru fuvarozás versenyképességének növelését szolgáló intézkedési csomag részletes kidolgozása az NFM irányításával kialakított és a HUNGRAIL valamint a társmínisztériumok bevonásával létrehozott Munkacsoport által;
- ❑ Szükséges hatástanulmányok vizsgálatok elkészítése;
- ❑ Kormányhatározat kidolgozása és végrehajtása a vasúti áru fuvarozás versenyképességét növelő intézkedésről;
- ❑ Kiemelt vasúti áru fuvarozási rendszerek részére nyújtott célzott támogatási rendszer feltételeinek megteremtése;
- ❑ Határforgalmi feltételek javítása;
- ❑ Vágányzári tervezésre negatívan ható tényezők optimalizálása a vasúti versenyképesség javítása érdekében;

III. Középtávú beavatkozási területek:

- ❑ Vasúti áru fuvarozási szolgáltatások fejlesztését támogató alap létrehozása;
- ❑ Utasításrendszer felülvizsgálata;
- ❑ Záhony térségének vasúti áru fuvarozás szempontok szerinti fejlesztése;
- ❑ Fejlesztési igények az intermodális forgalom vasúti összeköttetéseinek javítása érdekében a logisztikai központokat/iparvágányokat érintően;

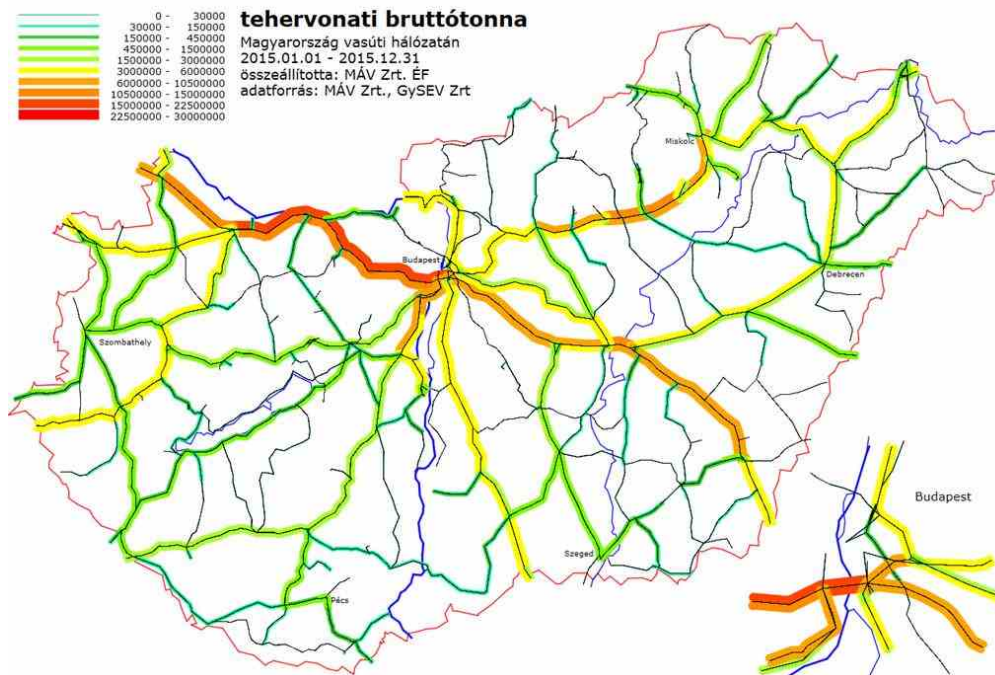
Rövid, közép és hosszú távú intézkedési területek a vasúti áru fuvarozás szempontjából kiemelten fontos szállítási útvonalakon

A vasúti áruszállítás szempontjából fontos vasútvonalak fejlesztése a vállalkozó vasutak által elvárt kritériumoknak megfelelően:

- ideiglenes és állandó lassúmenetek felszámolása, min. 100 km/óra sebesség;
- egységes sebesség és 750 m vonathossz biztosítása az egész vonalon;
- Bp. 60 km-es körzetében a fővároson való átjutást biztosító infrastruktúra elemek kiépítése (mellékvágány létesítése az engedélyezett legnagyobb vonalhosszra)
- Rakodóvágányok fejlesztése;
- 225 kN tengelyterhelés;

Rövid, közép és hosszú távú intézkedési területek a vasúti áru fuvarozás szempontjából kiemelten fontos szállítási útvonalakon II.

1. Budapest-Hegyeshalom-Rajka
80. Budapest-Miskolc-Sátoraljaújhely/Nyíregyháza
100. Budapest-Debrecen-Záhony
120. Budapest-Szolnok-Békéscsaba-Lőkösháza
40. Budapest-Pécs
25. Óriszentpéter-Zalaegerszeg-Celldömök
20. Székesfehérvár-Szombathely
41. Dombóvár-Gyékényes
10. Celldömök-Pápa - villamosítás
- Budapesti körvasút kapcsolódó szakaszai
- Budapest elővárosi vonalak 60 km-es körzetben
(kivéve a 2-es, 71-es és 142-es)

A meghatározott igények értékelése a 2007-2013-as illetve a 2014-2020-as programozási időszak alapján és a szükséges fejlesztési pontokon konkrét beavatkozási terv elkészítése az érintett szervezetek bevonásával;

Rövidtávú beavatkozási területek

A HUNGRAIL-NFM stratégiai partnerségi megállapodás továbbfejlesztése a vasúti áru fuvarozási versenyképesség javítása céljából

- ❑ Vasúti áru fuvarozás versenyképességének növelését szolgáló intézkedési csomag részletes kidolgozása az NFM irányításával kialakított és a HUNGRAIL valamint a társmiszteriumok bevonásával létrehozott Munkacsoport által;
- ❑ Szükséges hatástanulmányok, vizsgálatok elkészítése;
- ❑ Kormányhatározat kidolgozása és végrehajtása a vasúti áru fuvarozás versenyképességét növelő intézkedésről az 1560/2015-ös kormányhatározat analógiájára;
- ❑ Szükséges törvénymódosítások benyújtása az őszi jogalkotási program keretein belül;
- ❑ Folyamatos egyeztetési platform megvalósítása az NFM és a vasúti alágazat képviselői között a HUNGRAIL keretein belül;

Kiemelt vasúti áru fuvarozási rendszerek részére nyújtott célzott támogatási rendszer feltételeinek megteremtése

- ❑ Az 58/2015. rendelet nem éri el célját, mivel a pályahasználati díj rendszeren belül nyújt kedvezményeket és azokat az első 2 évre korlátozza le, ami üzleti szempontból nem értékelhető pozitívan,
- ❑ Nehezen bizonyítható a jelenlegi rendszerben a közútról történő átterelés, a bizonyítás szabályai teljesíthetetlenek;

Nyugati tapasztalatok és minták alapján céltámogatási rendszert kell kialakítani egyes kiemelt forgalmak ösztönzésére

Ez a támogatási rendszer nem függhet össze a pálya üzemeltetési költségeivel;

Kiemelt vasúti árufuvarozási rendszerek részére nyújtott célzott támogatási rendszer feltételeinek megteremtése II.

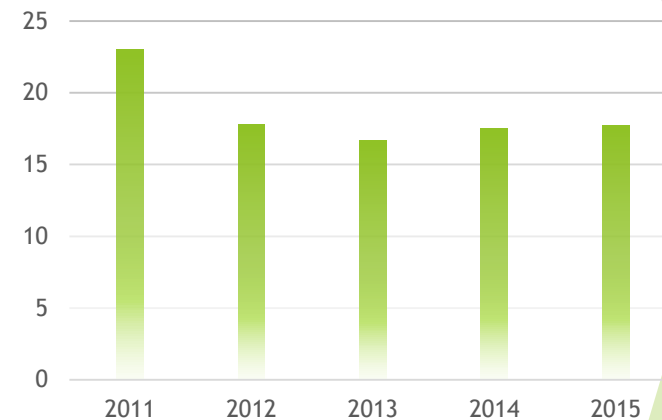
Javasolt eszköz:

- Pályahasználati díj visszaigénylés lehetőségének megteremtése a vállalkozó vasúttársaságok által megfizetett adókon keresztül történő adókedvezmény biztosításával;
- Általánosan visszatérítendő kedvezmény mértékének meghatározása a vasúti árufuvarozási alágazat által befizetett éves pályahasználati díj alapján %-os formában; példa: **10% - kb. 1,7 milliárd forint évente**
- Támogatni kívánt területek differenciálása prioritásuk alapján - **+ maximum 10%**

Közlekedéspolitikai célok teljesülése, régebben vasúton futó áruk visszaterelése

Befizetett PHD díjak - vasúti árufuvarozás
(adatok Mrd. Forintban)

Forrás: MÁV Zrt.

Kiemelt vasúti áru fuvarozási rendszerek részére nyújtott célzott támogatási rendszer feltételeinek megteremtése III.

Támogatandó területek:

❑ Egyes kocsi forgalom

- Hálózati lefedettség biztosítása érdekében;
- KKV-k helyzetbe hozása;
- Forgalom lebonyolításban résztvevő dolgozók munkahelyének megtartása;

❑ Kombinált forgalom (Ro-la forgalom - 900 millió forintos támogatásban részesült korábban)

- Kísért forgalom beindítása, Kíséretlen forgalom fejlesztése;
- Közút tehermentesítése;
- Externális költségek drasztikus csökkentése;
- Tranzit forgalom növelése;

❑ Záhonyi körzetből induló és oda érkező forgalmak

- Hazánkat elkerülő forgalmak visszaterelődése
- Záhony relatív versenyképességének növelése a szomszédos átrakókhoz képest
- Árualap növelés a Budapest-Belgrád vonalat érintően
- Munkahelyek megtartása, foglalkoztatottság megőrzése

❑ Kiemelt termékszegmensek támogatása - akár szezonális tényezők figyelembe vételével

- Ócskavas fuvarozás, fa, agrár termékek fuvarozása;

Vágányzári tervezésre negatívan ható tényezők optimalizálása a vasúti versenyképesség javítása érdekében

FELTÉTELEK

- ❑ Kereskedelmi igényeknek való megfelelés a vasúti infrastruktúra fejlesztések ideje alatt is;
- ❑ A vonatok pontos és tervezhető indulását és érkezését biztosítani kell;
- ❑ A fejlesztések nem történhetnek a vasúti árufuvarozás versenyképességét csorbítva;

TAPSZTALATOK

- ❑ Szomszédos vasúti pályahálózat-működtetők közötti nem megfelelő egyeztetés,
- ❑ a koordináció hiánya miatt kerülő útirányok egy időben való lezárása;
- ❑ Meghirdetett vágányzárak váratlan módosítása;
- ❑ felújítási munkálatok határidejének módosulása

Megfelelő intézkedések elmaradása esetén - a fuvarozás útvonalait a partner módosíthatja a vágányzár nem megfelelő kezelése miatt és közútra terelődhet az áru vagy elkerülő útirányra

BEAVATKOZÁSI TERÜLET

- ❑ Közbeszerzési eljárások keretében végzett munkálatokhoz kapcsolódó szerződéskötési bizonytalanságok tapasztalhatók;
- ❑ A vágányzárak pontos kezdési időpontja nem határozható meg kellő biztonsággal;
- ❑ A tervezett vágányzárakról a vasúti társaságok nem rendelkeznek megfelelő időben a megfelelő információval;

Határforgalmi feltételek javítása

- ❑ Sok esetben több órán át is tartózkodnak a vonatok egy-egy szomszédos ország határállomásán az átlépésre várva;
- ❑ Nincsenek korszerűsítve az átlépést szabályozó határforgalmi megállapodások, így sok esetben még az 1970-es években kötött eljárásrend van érvényben
- ❑ Eltérő engedélyezési feltételek;
- ❑ Bürokratikus korlátok;
- ❑ Eltérő műszaki feltételek;
- ❑ Eltérő szabályozási feltételek;

Vasúti határforgalom egyszerűsítése és gyorsítása

- ❑ Határ átmeneteket szabályozó államközi szerződések felülvizsgálata, az átjárhatóság javítása érdekében;
- ❑ Államközi egyeztetések lefolytatása, már jóváhagyott tervezetek aláírása, az alapján a többiek kidolgozása és aláírása;
- ❑ Határrendészeti folyamatok gyorsítása;

Középtávú beavatkozási területek

Fejlesztési igények az intermodális forgalom vasúti összeköttetéseinek javítása érdekében a logisztikai központokat/iparvágányokat érintően

Beavatkozást igénylő területek:

- ❑ Települések különböző fejlesztési tervei írják elő az ipari parkok, raktárak vasúti kiszolgálását biztosító összeköttetések megteremtését;
- ❑ Saját célú vasúti pályahálózat/iparvágány használat költség szintjének csökkentése a javaslatban megfogalmazott modell alapján;
- ❑ Azonos versenyfeltételek a közúttal (e-útdíj kiterjesztése az „utolsó mérföld”-re vagy vasúti mellékvonali és SCVP/iparvágány hálózat vasúti pálya igénybevételevel kapcsolatos használati díjak javasolt modell alapján történő támogatása;

Fejlesztési igények az intermodális forgalom vasúti összeköttetéseinek javítása érdekében a logisztikai központokat/iparvágányokat érintően II.

Beavatkozást igénylő területek:

- ❑ Oktatás-vizsgáztatás feltétel rendszerének módosítása;
- ❑ Országos pályahálózat-működtető által üzemeltetett SCVP/iparvágányhoz vezető csatlakozó és összekötő vasúti pályák állapotának szinten tartása, fejlesztése; Átjárhatósági feltételek megkönnyítése az iparvágány és országos vasúti pályahálózat között (szabályozás feltételeinek a megteremtése, csatlakozó állomás kijelölt infrastruktúráját használhassák az iparvasúti mozdonyok, és személyzet egyszerűsített képzéssel és vizsgákkal)
- ❑ Hálózat Üzletszabályzat adattartalmához való kapcsolódás megteremtése (átláthatóság, nyomon követhetőség)

Közúttal való versenyképesség („utolsó mérföld” kiszolgálási költsége magas, veszélyeztetett szegmens: egyes kocsi forgalom, folyamatos csökkenés) növelése

Vasúti utasításrendszer felülvizsgálata

- ❑ A vasúti közlekedés hatékony és biztonságos lebonyolításának az infrastrukturális feltételeken kívül egyik legfontosabb követelménye a megfelelő utasításrendszer;
- ❑ alkalmazása kötelezettséget jelent a vasúti közlekedés biztonságával összefüggésben foglalkoztatott vállalkozások és munkavállalóik részére;
- ❑ Szükséges elvégezni a vasúti közlekedést szabályozó utasításrendszer felülvizsgálatát és korszerűsítését;
- ❑ Meg kell felelnie az Európai Unió vasutakkal kapcsolatos jogszabályi követelményeinek;
- ❑ A hazai műszaki és jogi szabályozás normáinak, a biztonsági követelményeknek;
- ❑ Támogassa a műszaki, a technikai és technológiai fejlődés által igényelt változásokat a vasúti közlekedés biztonságának megtartása mellett;

Felülvizsgálatra szoruló utasítások: F.1.; F.2.;H6.; E.2.; E.12.; O.1.;

Vasúti áru fuvarozási szolgáltatások fejlesztését támogató alap létrehozása;

Kormányzati alap létrehozásának célja kell, hogy legyen olyan beruházások támogatása, mely az ágazat szereplőinek versenyképességét jelentős mértékben növelheti olyan területeken, amelyeken más külső forrásból az adott vállalkozás tulajdonságai miatt nem valósulhat meg

Javasolt támogatási területek:

- Kétéltű tolatójárművek beszerzése;
- Elektronikus küldeménykövetési rendszer fejlesztése;
- Szállítmánybiztonságot növelő technológiák fejlesztése;
- Menet közbeni ellenőrzésre szolgáló pályadiagnosztikai rendszerek telepítése;
- További területek megjelölése a piaci igényeknek megfelelően;

Záhony térség logisztikai versenyképességének javítása

- ❑ Záhonyi átrakókörzet a jelenleginél lényegesen nagyobb kapacitásokra épült ki;
- ❑ A megváltozott gazdasági kapcsolatok és az utóbbi években az orosz-ukrán konfliktus miatt a forgalom jelentősen visszaesett;
- ❑ A legutóbbi időszakban tapasztalható minimális növekedés ellenére a helyzet súlyos;
- ❑ A versenyképesség a szlovák és lengyel keleti átmenetekhez képest relatív alacsony;
- ❑ 2000-es évek végén végrehajtott térségi fejlesztések a vasúti és közúti infrastruktúrára és a logisztikai beruházásokra is kiterjedtek azonban nem térültek meg, forgalom növelő hatásuk nem volt;
- ❑ Az ukrán oldalon is sor került fejlesztésekre, így már a szolgáltatások többségét üzleti alapon a határ mindkét oldalán igénybe lehet venni, ami új versenytársak piacra lépését jelentette;
- ❑ 2017-től kezdve díjkedvezmény kerül bevezetésre a Záhonyi forgalmakra, de azt a többi forgalom díjainak emelésével kívánják kompenzálni, Ez versenyhátrányt okozhat más útvonalakon;

Záhony térség logisztikai versenyképességének javítása II.

- ❑ Logisztikai beruházások támogatási rendszerének kialakítása a záhonyi régióban a kapacitás racionalizálások érdekében;
- ❑ Kormányzat által kötött stratégiai megállapodások megkötése hazai és nemzetközi vállalatokkal a Záhonyon keresztül történő fuvarozás érdekében, illetve ösztönzése
- ❑ Kedvezményes hitelrendszer kidolgozása a záhonyi régiót kiszolgáló vasúti áru fuvarozásban érdekelt szállítmányozó vállalatok részére
- ❑ Pályahasználati díj kedvezmény rendszere kidolgozása a záhonyi régió helyzetbehozása érdekében - pályahasználati díj rendszeren kívül
- ❑ Átrakók optimális elhelyezésének kialakítása a technológiák és a szállítandó áru féleségeknek megfelelően
- ❑ Kihasztnátlan kapacitások felszámolása, más módon történő hasznosítása;
- ❑ Kormány szintű gazdaságfejlesztési programok beindítása a potenciálisan Záhonyi útvonalat használó közép-ázsiai országokkal;
- ❑ Záhony fejlesztését potenciálisan érintő nemzetközi projekteken való aktív részvétel
- ❑ Képesse kell tenni a pályahálózatot a zavartalan közlekedtetéshez - széles kocsik;
- ❑ A közvetítő kocsik és forgóvázak versenyképes állagának növelése;
- ❑ Tengelyátszerelt forgalom biztosítása